

Tone. Ondu na desno, kjer se pot zavije zadej za ónim grmovjem. Tam v senci med starimi lipami je majhena hiša najinega gospodarja. (*Tone, Minica in Ivanek otidejo vsak svojim putem.*)

(*Zagrinjalo pade.*)

Drugo dejánje.

(*Igrališče predstavlja ravnino, obdano z grmovjem; na desnej stráni stoji majhena hiša med dvema lipama.*)

PRVI PRIZOR.

Tone (*stopi iz hiše*). *Moja dobra in bolna mati spi! O moj Bog! pristréna hvala ti bodi, da si mojej materi po toliko nemirnih noóéh dal sladek počitek. Zdaj jej bode gotovo boljé! Mir, ki ga zdaj uživa, in potlej te dobre teóne jedí in to krepilno vino gotovo okrepejajo njene onemogle moóí, ter upam, da mi kmalu vstane iz postelje. O moj Bog, kako si vendar dober! To, kar se mi je malo poprej zdela najveója nesreóa, to je zdaj moja sreóa. Kako bridko se mi je srcé jokalo, ko mi je óni hudobnež ukradel gosli. In glej! ravno ta izguba mi je bila v veliko sreóo. Ko bi ne bil jokal za svojimi gosli, otišla bi bila óna dva dobra otroka brez vsega soóutja mémo mene in z ničemur bi mi ne bila pomagala, da olajšam žalostni stan svoje matere. — Glej! kdo pride tam-le? Ako me oóí ne varajo, to je óni deóek, ki sem ga potegnul iz vode. Res je! In v roki drži gosli. Kakor vidim, hoóe me še dalje izkušati. Ali zamán! — Jaz ostanem stanoviten v tem, kar je Bogu in mojej materi všeó.*

DRUGI DRIZOR.

Tone. *Lovro* (*z gosli v roci*).

Lovro (*nemiren*). Da si mi zdrav, **Tone**!

Tone. Lepa ti hvala. A povédi mi, kaj želiš od mene?

Lovro. Kaj želim? Nióesar! — Prinesel sem ti gosli nazaj.

Tone (*vzame gosli ter ga óudóe gleda v oóí*). Kaj? gosli mi si prinesel nazaj! Lepa ti hvala!

Lovro. Ne zahvaljuj se mi, nego odpusti mi! Ali mi odpustiš, **Tone**?

Tone. Vprašáš me, ali ti odpustim? Ko sem te iz vode potegnul, bilo ti je užé vse odpušóeno.

Lovro (*mu naglo seže v besedo*). Lepa ti hvala! Hvala! Ti si dober deóek; a jaz sem bil proti tebi zeló neusmiljen.

Tone. Ne govori o tem, kar sem ti dobrega storil. Dolžnost vsacega óloveka je, da svojemu bližnjemu reši življenje.

Lovro. Ali jaz sem te zeló razžalil.

Tone. To sem užé davno pozabil. Tudi sovražniku moramo dobro storiti, rekla mi je mati, ko je neóega dne prišel bolehen sovražni vojak v hišo, ki nas je bil malo poprej oropal. Mati mu ponudi zadnji kosec kruha, ki smo ga imeli pri hiši. — Ali povédi mi, kaj se ti je zgodilo? Ti se mi zdiš ves izpremenjen!

Lovro. In ti se čudiš temu? Poslušaj me tedaj, ljubi Tone. Ko pridem ves moker domov, povem svojej materi vse, kar se je bilo zgodilo. Moja pobožna mati padejo na koleni ter se zahvalijo Bogu za mojo očetbo. Potlej me vprašajo, kdo je óni človek, ki mi je rešil življenje in če mu se sem dostojno zahvalil? Mene je bilo sram in hotel sem si z lažjó pomagati. Mati so to precej slutili, obrnili so se od mene in rekli: Lovro, Lovro! ti si hudobno dete in le zaslužena kazen te utegne poboljšati. Idi mi izpred očí! Ne morem te pri sebi imeti, dokler se ne poboljšaš. — Jaz sem se jokal in prosil odpuščenja. Potem mi nekako bolj prijazno rekó: Poslušaj me, Lovro! Pred nekaj leti je tvoj oče na bojišči rešil ranjenega vojaka, da ga konji niso pohodili. Ko je vojak potem ozdravel, prišel je takój k tvojemu očetu in se mu lepo zahvalil, da mu je življenje otél. Pozneje je bil vojak največji prijatelj tvojemu očetu in ljubila sta se kakor brata. Glej! to je bil plemenit človek.

Tone. In kako je bilo imé temu človeku?

Lovro. Ako se dobro spominjam, imenovali so ga mati: Antona Jugovića.

Tone (osúpel). To nij mogoče!

Lovro. Zakaj bi to ne bilo mogoče? — In zakaj si tako osúpel pri tem imenu? — Jaz sem bil do solz ganen, ko so mi mati vse to pripovedovali. Prijel jih sem za roko in jim odkritosrčno povedal svoj pregrešek. Tudi jim sem obljubil, da postanem od sih dob ves drugačen človek.

Tone. Živio, Lovro! To me veseli. Podaj mi svojo bratovsko roko! (Podá mu roko.)

Lovro. Ali te smem nekaj prositi?

Tone. In s čim naj ti postrežem, ker sem siromak?

Lovro. Z ničemur družim nego s tem, da si od danes moj dobri in zvesti prijatelj!

Tone (mu podá roko). To sem od srca rad! Ali mi pa tudi obljubiš, da po sedaj nikoli več nobenej živalci nič žalega ne storiš?

Lovro. Vse, vse rad obljubim, da mi le ostaneš dober in zvest prijatelj.

Tone. A zdaj mi je treba v hišo k materi. Uže komaj čakam, da se prebudí in jej ponudim dobrih jedíl in krepilne pijače, ter jo razveselim s kako veselo pesenco. Z Bogom, Lovro! (Otide z gosli v roci.)

Lovro (gledajoč za njim). To je dober deček! Bog daj, da bi tudi jaz bil tako dober in pobožen, kakor moj prijatelj, Tone! Upam, da mi Bog k temu ne vzkrati svoje pomoči!

(Zagrinjalo pade).

Tretje dejánje.

(Igrališče ostane isto, kakor v drugem dejanji.)

PRVI PRIZOR.

Tone (sam). (Stopi iz hiše ter vije z rokama). O Bog! — Moj dobri Bog! Pomagaj, pomagaj mi, ubozemu otroku! Ali ga nij človeka, ki bi slišal moj jók in moje zdihovalje? — Lovro! Lovro! — Tudi ti si odšel? O jaz nesrečnež! — Mati mi je umrla! Kakor led je mrzlo njeno čelo, ki se je tolikokrat